

C23 – ECO3

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

11 oktober 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over brugprojecten in de sociale werkplaatsen	1
Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de ongelijke subsidiering van de loonkosten van sociale werkplaatsen	3

Voorzitter: mevrouw Trees Merckx-Van Goey

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over brugprojecten in de sociale werkplaatsen

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag is enigszins gedateerd, maar ik ga ze toch stellen. Ze gaat over de doelgroep-werknemers die eventueel aan de brugprojecten kunnen deelnemen. Enkele werkplaatsen hebben het probleem aangekaart dat men decretaal enkel doelgroepwerknemers in dienst mag nemen – mensen die vijf jaar werkloos zijn en geen diploma secundair onderwijs hebben – en omkaderingspersoneel hiervoor. Daarnaast kunnen sociale werkplaatsen uiteraard ook 'artikel 60'ers', vrijwilligers en arbeidszorgmedewerkers in dienst nemen. Andere types werknemers komen niet in aanmerking voor de sociale werkplaatsen.

VIVO heeft een brochure verstuurd naar de werkplaatsen om deel te nemen aan het project 'Brugprojecten in de Sociale Werkplaatsen', waarbij in de sociale werkplaatsen jobs gecreëerd worden voor mensen die alternerend leren. Er werd aan de sociale werkplaatsen gevraagd om projecten in te dienen voor 5 juli. Daarop ontstond wat paniek in de sector. Vanuit de sociale werkplaatsen was er weliswaar duidelijke interesse om in te tekenen op dit project, maar de directies vroegen zich af op welke wettelijke basis die tewerkstelling kon gebeuren.

Mevrouw de minister, kende u dat project? Klopt het dat de sociale werkplaatsen naast die decretaal bepaalde groepen ook nog doelgroepjongeren mogen tewerkstellen in die projecten? Zo ja, op welke basis gebeurt dat?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de minister, ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Laurys. De doelgroep die men met de sociale werkplaatsen wenst te bereiken, is heel specifiek en bovendien decretaal omschreven. We moeten dus opletten met een verbreding naar andere groepen en uitkijken dat we niet voorbijgaan aan de finaliteit van de sociale werkplaatsen.

Mevrouw de minister, hoe kadert men de uitbreiding van de doelgroep naar jongeren? Gaat het dan ook specifiek om zeer moeilijk bemiddelbare jongeren? Is het de bedoeling om een brug te slaan naar die jongeren, om ze in eerste instantie op de arbeidsmarkt te krijgen? Meer nog

dan bij andere groepen moet dit bij jongeren als een doorstroom, als een springplank opgevat worden. De doorgroei mogelijkheden zijn mijns inziens cruciaal en moeten centraal staan. De jongeren hebben zich immers nog niet zozeer kunnen bewijzen op de arbeidsmarkt en lopen minder kans om vast te blijven zitten in een centrale werkplaats.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de minister, ik sluit mij aan bij de vraag van de heer Laurys en bij de pertinente opmerking van mevrouw De Ridder. De doorgroei mogelijkheden zijn voor jongeren inderdaad heel belangrijk, want anders zouden ze zich in dat statuut gaan nestelen.

Verder zou ik graag weten wat uw houding is in de discussie over wie nu precies arbeidsgehandicapt is. We moeten die definitie mijns inziens zo breed mogelijk invullen. Vanuit de sector bestaat de vraag om daar een duidelijke definitie van te krijgen. Ook voor minder jonge mensen die al meer dan 5 jaar inactief zijn en moeilijk een duurzame job vinden, is het belangrijk om gelijkgesteld te worden met arbeidsgehandicapten. Wat is uw houding in die discussie?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Collega's, dit lijkt een louter technische aangelegenheid, maar het is ook een maatschappelijk relevante vraag voor de sociale economie. De collega's die zich aangesloten hebben, geven dat ook aan.

Eerlijk gezegd stond ik zelf nogal sceptisch tegenover de vraag van de sector om te participeren in dit project. Daarom is het belangrijk dat we eerst het bredere kader schetsen. Het project is een gevolg van het afgesloten Vlaams Intersectoraal Akkoord 2006-2010, waarin staat dat de sociale partners er zich toe verbinden om minstens 300 werkervarings- en stageplaatsen aan te bieden. De sociale werkplaatsen wilden, in navolging van de beschutte werkplaatsen, een deel van dit engagement opnemen. De koepelorganisatie gaf aan mee te willen stappen in dit project.

Zoals gezegd stond ik aanvankelijk weigerachtig tegenover dit voorstel. Het leek mij niet erg zinvol om jongeren die in een project van deeltijds leren, deeltijds werken stappen, in een productieproces te zetten tussen personen met een arbeidshandicap. Dat leek mij niet de ideale stagepositie. Daarom was mijn standpunt dat dit enkel en alleen kon in het kader van de omkadering en de ondersteuning van de sociale economie.

De sector heeft naar aanleiding van mijn standpunt een rondetafel georganiseerd om duidelijkheid te scheppen over wat hij zelf precies wenst.

Het is belangrijk dat we dit kaderen binnen het volledige project van deeltijds leren, deeltijds werken. Binnen de doelgroep kunnen we vier groepen onderscheiden. Vooreerst zijn er de jongeren die na het project dadelijk toeleidbaar zijn naar de reguliere arbeidsmarkt. Dat is wellicht de grootste groep.

Dan is er de categorie waar het hier eigenlijk over gaat: de zogenaamde brugprojecten. Die hebben als doelgroep de jongeren die er niet in slagen om na een gewone bemiddelingsactiviteit een gepaste tewerkstelling te vinden in het gewone economische circuit. Het zijn vaak jongeren met een gebrek aan essentiële basisattitudes om in te treden in de arbeidsmarkt en zich te handhaven in het productieproces. Vooraleer zij aan reguliere tewerkstelling toe zijn, hebben ze niet alleen nood aan opleiding en bemiddeling, maar ook aan een gestructureerde individuele opvang en begeleiding waarin ze geactiveerd en gemotiveerd worden om hun situatie in handen te nemen. En dat is nu net de corebusiness van sociale economie en sociale werkplaatsen.

Brugprojecten zijn in principe bedoeld voor jongeren die deeltijds leerplichtig zijn en die op relatief korte termijn kunnen doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt. Een jongere kan participeren tot het einde van het schooljaar van het jaar waarin hij/zij achttien jaar wordt. Bij die jongeren is de keuze voor een beroep of richting al gemaakt, maar ontbreken dus nog de juiste werkattitudes.

Dan zijn er nog twee andere categorieën, die van de voortrajecten en van de levenstrajecten.

Ze zijn hier echter niet relevant. Het gaat dus over de groep van de brugprojecten. De sociale werkplaatsen vragen om mee in dit project te kunnen stappen. Ik heb me laten overtuigen dat de sociale werkplaatsen de expertise in huis hebben om dit te doen.

Er is dan een concreet voorstel gekomen vanuit de sector. Dit voorstel werd gedragen door de sociale partners, maar ook door de centra voor deeltijds onderwijs. De sociale partners engageren zich daarbij om vanuit het Fonds Sociale Maribel te voorzien in de financiering van maximum twaalf halftijdse begeleiders, die de specifieke taak krijgen om jongeren uit het deeltijds onderwijs, werkzaam in een sociale werkplaats, te begeleiden.

Per sociale werkplaats moeten minimaal vijf jongeren tewerkgesteld worden. Als begeleidingsnorm is één halftijdse begeleider voor vijf deeltijdse jongeren vooropgesteld. Dat betekent dat in totaal in twaalf sociale werkplaatsen 60 jongeren een stage kunnen volgen. Deze stage loopt 10 maanden. Er wordt ook een grens gesteld naar de sociale werkplaats. Enkel sociale werkplaatsen die meer

dan 20 voltijdse equivalenten tewerkstellen, mochten een aanvraag indienen voor het project.

Eigenlijk moet de vergelijking worden gemaakt met 'artikel 60'ers'. Hoewel in de regelgeving staat dat in productie enkel doelgroepwerknemers mogen worden tewerkgesteld, werken 'artikel 60'ers' eveneens mee in productie. Dit kan omdat tewerkstelling geïnterpreteerd wordt als 'werken onder contract bij de sociale werkplaats en hiervoor door de sociale werkplaats betaald worden'. 'Artikel 60'ers' blijven onder de hoede van het OCMW en worden ook door het OCMW betaald.

Hetzelfde geldt voor de jongeren in dit project. Deze jongeren zijn bij het CDO ingeschreven. De arbeidsovereenkomst voor de stage wordt afgesloten met een promotor brugprojecten. Dit zijn instanties, vzw's, die contingenten jongeren toegewezen krijgen en moeten zorgen voor de matching tussen werkgevers en de jongeren, in samenwerking met het CDO. Deze promotoren leggen dan ook de nodige contacten met de sociale werkplaats waar de stage op de werkvloer gebeurt. De jongere wordt ook in de sociale werkplaats verder gevolgd door het CDO en de promotor brugprojecten.

Het doel van deze brugprojecten is natuurlijk om jongeren te laten doorstromen naar reguliere werkgevers en hen arbeidsmarktrijp te maken. Het is zeker niet de bedoeling om deze jongeren te 'vangen' in de sociale werkplaatsen. De cijfers leren dat 57 percent van de jongeren doorstroomt naar een opleiding of uitstroomt naar een reguliere baan. Aangezien het vooral voor de sociale werkplaatsen een nieuwe piste is, is het zinvol dat er een goede evaluatie komt over de doorstroming van die jongeren.

Tot slot is de vraag naar de definitie van de arbeidsgehandicapten heel actueel en terecht. Vandaag gebruiken we criteria die heel verschillend zijn in de beschutte en in de sociale werkplaatsen en ook weer verschillend zijn in de lokale diensteneconomie. De definitie zal in ieder geval verfijnd en verder gevormd worden in de discussie over het eenheidsdecreet waar we volop mee bezig zijn en waar de discussies hoog oplopen.

Eén van de discussies gaat over de definitie van arbeidsgehandicapten. Het is geen neutrale discussie, en jammer genoeg kunnen we niet alleen de grenzen leggen in deze discussie omdat Europa hierin heel belangrijk is. Europa eist strengere normen dan die we vandaag hanteren voor én de sociale én de beschutte werkplaatsen. Het is dus een heel moeilijke discussie. Het valt te verdedigen dat je in het eenheidsdecreet de middelen voor sociale en beschutte werkplaatsen maximaal inzet voor de moeilijkste doelgroep. Maar dan blijft er een restcategorie die het net zo moeilijk heeft, en ondanks een aantrekkelijke arbeidsmarkt niet onmiddellijk kansen krijgt en waarvoor we dan geen instrument meer hebben. En dat zullen we moeten oplossen.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb begrepen dat twaalf sociale werkplaatsen kunnen intekenen met maximaal 60 plaatsen. Hebt u er al een idee van of dat gebeurd is en met welke projecten? Het is misschien nog te vroeg voor een evaluatie.

Minister Kathleen Van Brempt: Voor een evaluatie is het absoluut nog te vroeg, maar uiteraard zal dat gebeuren in het proces. De dossiers zijn intussen goedgekeurd. Het gaat over twaalf sociale werkplaatsen voor effectief 60 brugprojecten. Ik zal u het overzicht van de sociale werkplaatsen laten bezorgen.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. De grootste bezorgdheid van onze fractie was of er gewaakt werd over de doorstroom van deze jongeren. U zegt dat ze op hun achtentiende maximum een jaar in het project kunnen zitten. Dat wil dus zeggen dat er de facto een beperktheid in de tijd is, en dat hield ons vooral bezig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de ongelijke subsidiëring van de loonkosten van sociale werkplaatsen

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de discussie is al eens gevoerd naar aanleiding van een actuele vraag, maar het probleem blijft natuurlijk. Er is een interprofessioneel akkoord afgesloten voor 2007-2008 waarbij het gewaarborgd gemiddeld minimummaandinkomen (GGMMI) – het basismaandinkomen dat voor iedereen geldt – tweemaal verhoogd wordt namelijk op 1 april 2007 en op 1 oktober 2008, telkens met 25 euro.

Een aantal beschutte werkplaatsen stellen mensen tewerk aan het GGMMI. Het staat hen vrij om meer te betalen of eventueel een beloning met andere middelen toe te kennen, maar ze moeten het GGMMI respecteren. Op het ogenblik dat via het interprofessioneel akkoord het bedrag wordt opgetrokken, raken een aantal werkplaatsen in de problemen omdat ze een loonsverhoging moeten toekennen die niet berekend is in de subsidiëring.

Ik weet dat er een zware discussie over gevoerd is. Op een bepaald ogenblik heeft men dan beslist om enkel die

werknemers een tegemoetkoming te geven die het GGMMI uitbetaald krijgen en die dus voldoen aan de wettelijke voorwaarden.

Op dat moment is er een discussie in de sector ontstaan. Bepaalde werkplaatsen deden een inspanning en betaalden hun werknemers al iets meer dan het GGMMI. Die werkplaatsen vinden dat ze gesanctioneerd worden omdat ze geen tegemoetkoming krijgen. Een ander argument is dat anderen maaltijdcheques geven en geen loonsverhoging, maar nu toch een tegemoetkoming krijgen. Zij waren handig genoeg om de loonsverhoging die ze konden toestaan met andere middelen toe te kennen dan met cash geld.

In de sector zegt men nu dat er twee soorten zijn: zij die inspanningen gedaan hebben om een goed resultaat te delen met de werknemers, maar die nu geen aanpassing krijgen en zij die zich strikt gehouden hebben aan het GGMMI en nu een extra subsidiëring krijgen. Men heeft dat aan gevoeld als discriminatie en men vindt dat het gelijkheidsbeginsel met de voeten wordt getreden. Sommige sociale werkplaatsen krijgen nu 50 euro per maand per werknemer meer, andere krijgen dat niet.

Begrijpt u, mevrouw de minister, dat dit contraproductief kan zijn voor sociale werkplaatsen en dat sommige werkplaatsen zich 'gestraft' voelen omdat ze in het verleden hun winst gedeeld hebben met hun werknemers? Ook de manier waarop het onderzoek naar wie de verhoging moest krijgen, is gevoerd, is onderwerp van discussie. Gewoon navraag doen naar wie het GGMMI betaalt zonder de andere voorwaarden in rekening te brengen, dat vindt men wat zwakjes. Overwoog u – want ik ken het antwoord inmiddels – in de toekomst die ongelijkheid op te heffen?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer Laurys, ik zal u de hele uitleg besparen. Toch wil ik een aantal elementen met u overlopen. Ook hier is veel overleg gepleegd met de sector. Soms wordt gezegd, misschien terecht, dat ik wel eens kort door de bocht durf gaan. Als het over de sociale economie gaat, pleeg ik echter uitgebreid overleg met de hele sector. In deze zaak is dat niet anders verlopen. Dat wil niet zeggen dat het akkoord bevredigend is voor alle actoren.

U kent de voorgeschiedenis. In het interprofessioneel akkoord is de goede, sociale en terechte beslissing opgenomen om het minimumloon te verhogen. Die beslissing heeft onmiddellijke gevolgen voor de sociale economie en de beschutte en sociale werkplaatsen. Daar werd ook onmiddellijk aan de alarmbel getrokken. Als er geen extra middelen worden vrijgemaakt, komt de sector in de problemen, zo stelde hij zelf. De beschutte en sociale werkplaatsen zouden dan mensen moeten laten

afvloeien, de productiviteit verhogen – en u weet wat dat betekent in die sector – of de deuren sluiten.

De sector heeft uitgerekend wat de meerkost per minimumloon met zich meebracht. De mensen die vandaag onder het nieuwe minimumloon zitten, zouden op dat niveau worden gebracht. De meerkost zou dan 366.000 euro voor de sociale en 3,288 miljoen euro voor de beschutte werkplaatsen bedragen. Het zijn die budgetten die we hebben kunnen vrijmaken bij de begrotingscontrole om voor een compensatie te zorgen.

Het feit dat we voluit gegaan zijn voor het financieren van de effectieve meerkost, komt voort uit volgende uitgangspunten: het gaat om een onvoorziene uitgave van een genomen federale beslissing waarop de sector niet of nauwelijks vat had; de genomen beslissing had als rechtstreeks gevolg dat de tewerkstelling van een groot deel van de doelgroep in het gedrang kwam; het betreft een unieke en waarschijnlijk eenmalige situatie die een uitzonderlijke extra injectie verantwoordde.

Ik heb dan aan de sector gevraagd een voorstel te formuleren. De koepel van Vlaamse beschutte werkplaatsen, de VLAB, en van de sociale werkplaatsen, het SST, hebben echter geen consensus bereikt over de verdeling. Het werd al heel snel duidelijk dat het SST een gelijke verdeling wenste van het beschikbare budget voor alle doelgroepen en werknemers. De VLAB stelde dat er gekeken moest worden naar de werknemers voor wie vandaag een compensatie nodig is omdat hun loon stijgt.

Ik was tot veel bereid, maar niet tot het uitwerken van twee verschillende systemen. Er wordt gewerkt aan een eenheidsdecreet met één soort financiering voor de sociale en beschutte werkplaatsen. Het is dan ook duidelijk dat het opzetten van twee systemen daar niet in past. De sociale werkplaatsen konden me niet garanderen dat er bij een gelijke verdeling geen ontslagen zouden vallen. Dat was voor mij toch wel belangrijk.

Dit alles heeft ertoe geleid dat we een beslissing hebben genomen. De administratie is vandaag in de laatste rechte lijn om de budgetten over te maken aan de getroffen sociale werkplaatsen. Daarbij wordt het principe gehanteerd dat voor alle werknemers die effectief een minimumloon ontvangen, 25 euro extra wordt gegeven. Voor alle werknemers die meer dan het oude minimumloon maar minder dan het oude met 25 euro verhoogde minimumloon krijgen, wordt 15 euro extra per maand uitbetaald. Dezelfde werkwijze geldt voor de beschutte werkplaatsen.

Uiteraard heb ik alle respect voor sociale werkplaatsen die in het verleden beslist hebben om een deel van hun productiviteit terug te geven aan de werknemers via een hoger loon. Maar ik heb ook respect voor sociale werkplaatsen die dat niet hebben gedaan en geïnvesteerd hebben in meer werkgelegenheid in die sector. Ik moet

me daar niet over uitspreken. Beide opties zijn verdedigbaar. We mogen ook niet vergeten dat de mensen die in de sector werken niet veel verdienen. Gelukkig is het minimumloon verhoogd, maar het is en blijft een minimumloon.

Op het moment dat we de beslissing hebben genomen, was het allerbelangrijkste dat niemand in de sector in de problemen kwam. Ondertussen heeft de sector van de sociale werkplaatsen gezegd dat het feit dat er geen consensus werd bereikt, niet zo erg is. Uit de beleidsnota en bij de bespreking van de begroting zal duidelijk blijken dat we opnieuw bijkomende middelen hebben vrijgemaakt voor extra jobs, onder meer in de sociale werkplaatsen. Dat maakt dat er vandaag eigenlijk geen problemen zijn.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik twijfel er niet aan dat er voldoende overleg is met de sector. Ik ken de sector. Ik weet dat daar alles besproken wordt. Het probleem voor ons, parlementsleden, is dat we op de laatste plaats staan. Dat geldt niet alleen voor deze materie, maar voor alle sociaaleconomische materies waarover overleg wordt gepleegd met de sociale partners. Al wat daar niet wordt bereikt, komt bij de parlementsleden terecht. Die moeten dan in laatste instantie de zaken trachten te forceren.

Mevrouw de minister, waar ik toch wat moeite mee heb, is dat sommigen voordelen in natura toekennen bovenop het minimumloon. In dat verband is er toch wel een discriminatie met degenen die alles als loon uitbetaald krijgen. Dat geldt overigens niet alleen voor de sociale en beschutte werkplaatsen. Het minimumloon wordt toegekend, en de rest wordt uitbetaald in maaltijdcheques en andere voordelen, maar dat wordt dan niet in rekening gebracht.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de voorzitter, ik weet waar de heer Laurys het over heeft.

De doelstellingen van minister Van Brempt zijn zeer correct en nobel: maximaal behoud van de tewerkstelling en de tewerkstelling van de zwaksten. Aangezien de operatie volgend jaar wordt herhaald, zullen de meeste van de bedrijfs-cao's 'opgeslorpt' worden door de evolutie van het gewaarborgd maandelijks minimuminkomen.

Mevrouw de minister, volgt er een evaluatie? Wordt de techniek geplaatst naast de effectieve evolutie van de tewerkstelling in die sector? De doelstelling was een

maximaal behoud van de tewerkstelling. Wordt die ook gemeten?

Minister Kathleen Van Brempt: Die monitoring gebeurt continu. Natuurlijk moet een onderscheid worden gemaakt tussen de groei, vooral in de sociale en beschutte werkplaatsen, en de enigszins – en helaas – andere situatie. De doelstelling is duidelijk: het behoud van de werkgelegenheid.

Dat is misschien een bijkomende reden waarom we wat meer hebben geluisterd naar de beschutte dan naar de sociale werkplaatsen. De sociale werkplaatsen hebben een groeipad voor de volgende jaren. Bij de beschutte werkplaatsen ligt dat moeilijker, omdat ze in een andere economische context functioneren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
